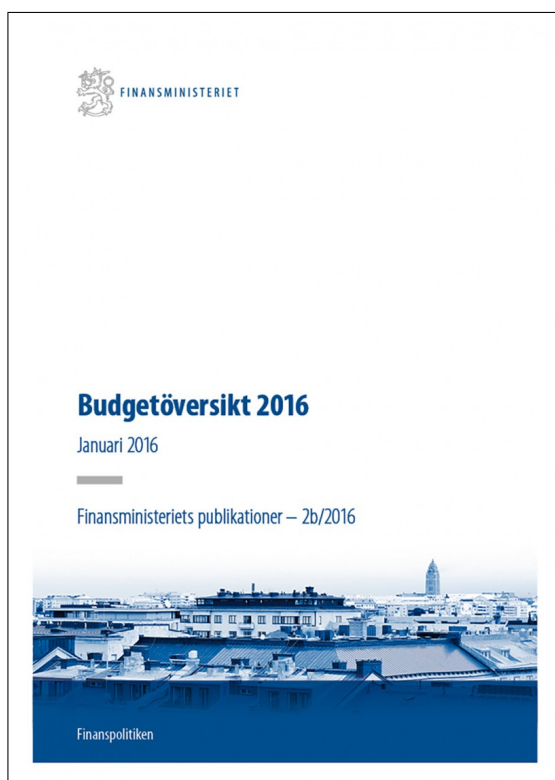

Kopio: Budgetöversikt 2016 - VÅREN 2016

Innehåll

Ekonomiska utsikterna	3
Regeringens finanspolitiska linje	5
Spetsprojekt	7
Totalsiffrorna i budgeten för 2016	9
Den kommunala ekonomin	15
EU-inkomster och EU-utgifter inom statsfinanserna åren 2014–2016	18
Plock ur budgeten	21
Ytterligare information	29
Läsanvisningar och utskriftsversion	30

Ekonomiska utsikterna

tvecklingen inom den internationella ekonomin har varit mångskiftande under den senaste tiden. Tillväxtekonomiernas utsikter har försvagats avsevärt. I Kina förblir tillväxten långsammare än tidigare delvis på grund av att förändringen mot ett mera slutet servicesamhälle framskridit oväntat snabbt. Den ryska ekonomin plågas av en ineffektiv produktionsstruktur och sjunkande världsmarknadspriser på råvaror. Ekonomin växer däremot tämligen gynnsamt i flera av Finlands viktigaste exportländer. Tillväxten är fortfarande tämligen kraftig i Förenta staterna och i Tyskland, och den bygger i båda länderna på en täckande ökning av aktiviteten. I Sverige överskrider tillväxten förväntningarna, men den baserar sig till stor del på inhemsk efterfrågan och serviceexport. Den kraftiga svenska tillväxten kommer därför inte att ha någon nämnvärd inverkan på den finländska exporten. I sin helhet kommer tillväxten inom världshandeln att vara svag under de följande två åren.

Finland kommer fortfarande att dras med ekonomiska problem under de närmaste åren. Tillväxtutsikterna är svaga och den offentliga ekonomin förbättras inte i nämnvärd mån. 2017 års industriproduktion beräknas ligga ungefär en fjärdedel under nivån för tio år sedan. För att den finländska ekonomin ska förbättras krävs med den nuvarande ekonomiska strukturen absolut att industrin och exporten upplivas. År 2016 beräknas tillväxten uppgå till 1,2 %. Tillväxten bygger till stor del på ökningen av de privata investeringarna.

Arbetsmarknadsläget förblir svagt. Arbetslösheten kommer att öka betydligt under 2015 jämfört med året innan, och arbetslöshets-

graden beräknas uppgå till 9,4 %. Antalet långtidsarbetslösa har ökat hastigt, och överskrider 100 000 personer, och antalet strukturellt arbetslösa har överskridit 200 000. Antalet sysselsatta beräknas också minska något under 2015. Sysselsättningsläget kommer att förbättras 2016 tack vare den allmänna ekonomiska upphämtningen, men arbetslösheten beräknas förbli 9,4 % på grund av ökningen av utbudet av arbetskraft. Ökningen av hushållens reella inkomster begränsas till 0,8 procent på grund av den tilltagande höjningen av konsumentpriserna.

Den offentliga ekonomin						
Centrala parametrar enligt nationalräkenskaperna i förhållande till BNP, procent						
	2012	2013*	2014*	2015**	2016**	2017**
Skatter och socialskyddsavgifter, % av BNP	42,7	43,8	43,9	44,6	44,5	44,2
Offentliga samfundens utgifter, % av BNP	56,1	57,6	58,2	59,1	58,7	58,3
Nettoutlåning, % av BNP	-2,1	-2,5	-3,3	-3,3	-2,9	-2,6
— Statsförvaltningen	-3,6	-3,6	-3,9	-3,1	-2,9	-2,7
— Lokalförvaltningen	-1,1	-0,7	-0,8	-0,9	-0,9	-0,8
— Arbetspensionsfonderna	-2,4	1,8	1,7	1,2	1,1	1,1
— Övriga socialskyddsfonder	0,2	0,0	-0,3	-0,5	-0,2	-0,1
Offentliga samfundens skuld, % av BNP	52,9	55,6	59,3	62,8	64,9	66,6
Statsskulden, % av BNP	42,0	44,3	46,4	48,5	49,9	51,3

Offentliga ekonomin återhämtar sig mycket långsamt

Den offentliga ekonomin i Finland består av staten, kommunerna och socialskyddsfonderna, vilka i sin tur fördelas i arbetspensionsfonder som sörjer för arbetspensionsförsäkringsverksamheten och i andra socialskyddsfonder.

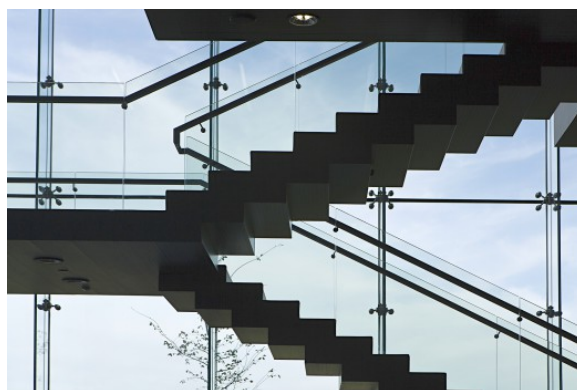
Den finländska offentliga ekonomin dras med ett långvarigt underskott på grund av svag ekonomisk tillväxt, utgiftstrycket på grund av föråldrandet samt de strukturella omvälvningarna inom ekonomin. Den offentliga eko-

nomin kommer att gå med underskott under hela prognosperioden, även om de direkta utgiftsnedskärningarna kommer att bromsa upp utgiftsökningen och minska på underskottet. Den offentliga skulden ökar ytterligare i förhållande till BNP och överskrider 60 procent.

De offentliga samfundens underskott överskred gränsvärdet på 3 procent år 2014, men kommer enligt de senaste prognoserna trots allt att underskrida gränsvärdet under prognosperioden. Statsfinanserna förbättras i sakta mak trots den svaga ekonomiska utvecklingen, främst tack vare regeringens anpassningsåtgärder. Den utdragna lågkonjunkturen medför emellertid ett djupt underskott inom statsfinanserna även under de närmaste åren, även om det minskas i någon mån tack vare regeringens anpassningsåtgärder. Lokalförvaltningen går också med underskott under prognosperioden. Kommunerna fortsätter med sina anpassningar i syfte att bromsa upp framför allt de åldersrelaterade utgifterna. Arbetspensionsanstaltens överskott i förhållande till BNP kommer att minska från 2014 års 1,7 procent till drygt 1 procent under 2015-2017. Arbetspensionsutgifterna ökar fortsättningsvis kraftigt i och med

att antalet pensionärer ökar och pensionsnivån höjs. Underskottet har ökat inom de övriga socialskyddsfonderna på grund av ökningen av arbetslöshetsutgifterna. Underskottet börjar minska i år då arbetslöshetsförsäkringsavgiften som tas ut hos arbetsgivarna och arbetstagarna höjs sammanlagt med en procentenhet.

Den offentliga ekonomin						
Centrala parametrar enligt nationalräkenskaperna i förhållande till BNP, procent						
	2012	2013*	2014*	2015**	2016**	2017**
Skatter och socialskyddsavgifter, % av BNP	42,7	43,8	43,9	44,6	44,5	44,2
Offentliga samfundens utgifter, % av BNP	56,1	57,6	58,2	59,1	58,7	58,3
Nettoutlåning, % av BNP	-2,1	-2,5	-3,3	-3,3	-2,9	-2,6
— Statsförvaltningen	-3,6	-3,6	-3,9	-3,1	-2,9	-2,7
— Lokalförvaltningen	-1,1	-0,7	-0,8	-0,9	-0,9	-0,8
— Arbetspensionsfonderna	-2,4	1,8	1,7	1,2	1,1	1,1
— Övriga socialskyddsfonder	0,2	0,0	-0,3	-0,5	-0,2	-0,1
Offentliga samfundens skuld, % av BNP	52,9	55,6	59,3	62,8	64,9	66,6
Statsskulden, % av BNP	42,0	44,3	46,4	48,5	49,9	51,3

Regeringens finanspolitiska linje

Statsminister Juha Sipiläs regering har som mål att lyfta in Finlands ekonomi på ett spår av hållbar tillväxt och förbättrad sysselsättning samt att säkerställa finansieringen av de offentliga tjänsterna och den sociala tryggheten. Regeringen genomför strukturella reformer som främjar sysselsättning, företagande och ekonomisk tillväxt. Villkoren för företagande och incitamenten för arbete ska förbättras, och satsningar ska göras på nya möjligheter till hållbar tillväxt.

Enligt regeringsprogrammet inleder man omedelbart balanserandet av den offentliga ekonomin. Skuldsättningen i förhållande till bruttonationalprodukten stävjas före utgången av valperioden och från och med 2021 ska vi inte längre leva på kredit. Regeringen förbinder sig att under regeringsperioden fatta de beslut om besparingar och strukturella reformer som behövs för att täcka hållbarhetsunderskottet på 10 miljarder euro i den offentliga ekonomin. Tyngdpunkten inom beskattningen flyttas från beskattning av arbete och företagande till i synnerhet miljöskatter. Den totala skattegraden stiger inte under valperioden.

Regeringen har kommit överens om ett anpassningsprogram för att stärka den offentliga ekonomin. Dessa åtgärder riktas i vid omfattning mot olika samhällssektorer och gäller alla finländare. Samtidigt görs omfördelningar bl.a. för att höja garantipensionen, stärka barnskyddet samt öka samhällets inre och yttre säkerhet.

Regeringen inleder ett förändringsprogram för att nå de strategiska målen för regeringsperioden. Man gör en engångssatsning på 1,6 miljarder euro på spetsprojekt och på

att minska det eftersatta underhållet före utgången av 2018.

Regeringen eftersträvade ett omfattande samhällsfördrag, men trots ansträngningarna kunde ett sådant inte nås. Regeringen strävar hur som helst efter att stärka Finlands konkurrenskraft också efter att förhandlingarna om ett samhällsfördrag upphörde, och informerade hösten 2015 om exceptionella åtgärder. Regeringen beredde ett lagstiftningspaket som förbättrar företagets konkurrenskraft och som sänker enhetsarbetskostnaderna med fem procent. Ändringarna gäller lönen för sjuktiden, förlängningen av arbetstiden till att omfatta trettondagen och Kristi himmelsfärdsdag, maximala längden för årssemestrar samt begränsningen av maximibeloppet för semesterpremierna. Det föreslås samtidigt att samtliga arbetstagare skulle vara berättigade till semesterpremier. Remisstiden för lagpaketet löpte ut den 9 december 2015, och utlåtandena behandlas som bäst. Regeringen har som mål att överlämna lagförslagen till riksdagen i februari 2016.

Finanspolitiska regler

Målen för Finlands offentliga ekonomi styrs av både nationella regler och EU-bestämmelser, särskilt stabilitets- och tillväxtpakten, som förpliktar medlemsstaterna att upprätthålla balans inom de offentliga finanserna och undvika alltför stort underskott och alltför stor skuldsättning.

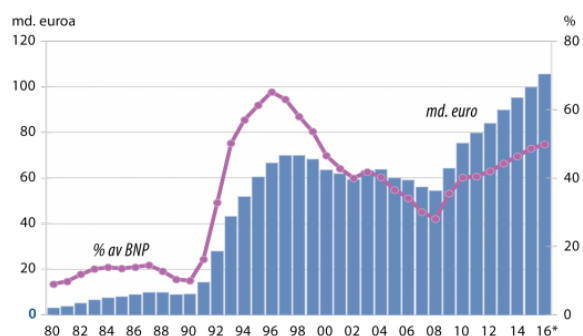
År 2014 överskred underskottet i de offentliga finanserna referensvärdet på 3 procent enligt EU-fördraget, och referensvärdet kommer

att överskridas också 2015. Enligt finansministeriets prognos från december räcker de anpassningsåtgärder som regeringen har slagit fast för 2016 till för att minska underskottet i de offentliga finanserna till under 3 procent 2016, om dessa åtgärder genomförs fullt ut. I enlighet med Europeiska kommissionens bedömning i juni 2015 uppfyller Finland således det kriterium som gäller underskottet. De offentliga samfundens skuldsättning överskrider gränsen på 60 procent 2015 och skuldkriteriet kommer att uppfyllas 2016 och därefter. Enbart det att skuldkriteriet uppfylls leder inte till att förfarandet vid alltför stora underskott inleds.

Regeringens politik styrs också av målet för det strukturella saldot i de offentliga finanserna enligt vilket underskottet i förhållande till totalproduktionen får vara högst 0,5 procent på medellång sikt (MTO). För att nå målet har regeringen beslutat om bindande mål för det strukturella saldot för de offent-

liga finansernas undersektorer.

Statsskulden

Spetsprojekt

De fem strategiska målen i regeringsprogrammet är att stärka sysselsättningen och konkurrenskraften, reformera kompetens och utbildning, främja hälsa och välfärd, påskynda bioekonomi och ren teknik samt förnya våra verksamhetssätt genom digitalisering försöksverksamhet och avveckling av normer. De strategiska målen främjas genom spetsprojekt och reformer som fastställs i regeringsprogrammet, såsom social- och hälsovårdsreformen, gallringen bland kommunernas uppgifter och reformen av regionförvaltningen.

Åren 2016–2018 satsas 1 miljard euro på spetsprojekten och 0,6 miljarder euro på att minska det eftersatta underhållet av trafiknätet.

Finansieringen av spetsprojekten:

- sysselsättning och konkurrenskraft 170 miljoner euro
- kompetens och utbildning 300 miljoner euro
- hälsa och välfärd 130 miljoner euro
- bioekonomi och ren teknik 300 miljoner euro
- digitalisering och verksamhetssätt 100 miljoner euro.

Spetsprojekten finansieras i huvudsak med inkomster från utdelning och genom försäljning av statens aktieinnehav. Av finansieringen kommer ett belopp på 330 miljoner euro att täckas genom att man slopar finansieringen av Centrumslingan, som ingick i ramen.

År 2016 uppgår satsningarna på spetsprojekten till sammanlagt 216 miljoner euro och dessutom satsas 100 miljoner euro på att minska det eftersatta underhållet.

År 2016 satsas 216 miljoner euro på spetsprojekten och 100 miljoner euro på att minska det eftersatta underhållet.

Nedan finns exempel på satsningar på spetsprojekt år 2016.

SYSSELSÄTTNING OCH KONKURRENSKRAFT

- Nätverket Team Finland stärks genom tillfällig anställning av special-sakkunniga med fokus på handelsekonomiska frågor vid utvalda finska beskickningar. Detta föranleder ytterligare utgifter till ett belopp av 1,8 miljoner euro år 2016.
- Till kapitaliseringen av Tekes Kapitalinvestering Ab riktas 10 mn euro, varvid finansieringen höjs till 30 mn euro. Tillägget baserar sig på kommersialisering av forskningsresultat.
- Statsunderstöd för företagets internationalisering och främjande av företagande 8,5 miljoner euro.
- Digitaliseringen av TE-tjänsterna intensifieras med hjälp av tilläggsfinansiering på 10 miljoner euro och för en ökning av utbudet av privata arbetsförmedlingstjänster anvisas 5 miljoner euro.
- Inledandet av regionala innovationer och försök ökas med 9 mn euro.

BIOEKONOMI OCH REN TEKNIK

- För cleantechlösningar och bioekonomiska lösningar samt för stöd för kommersialisering av innovationer anvisas 30 miljoner euro.
- För stödet för investeringar i förnybar energi och ny energiteknik anvisas 20 miljoner euro.
- Gårdsbrukets utvecklingsfond anvisas 11 mn euro år 2016 som spetsprojektfinansiering för att användas främst till finansiering av jordbruksinvesteringar som främjar bioekonomi och som förbättrar produktionsstrukturen och konkurrenskraften inom jordbruket.
- Den tilläggsfinansiering som beviljas spetsprojekten inom naturresursekonomin uppgår till 11,4 miljoner euro 2016. Genom finansieringen främjas åtgärder bland annat inom projektet Fram för trä, den finländska matproduktionen, åtgärder för att kretsloppsekonomin ska slå igenom och stimulering av fiskbestånden.
- I specialunderstödet för VTT Ab:s forskningsinfrastruktur ingår en tilläggsfullmakt på 5 miljoner euro för utbyggnad av högkvalitativa infrastrukturer för forskning och pilotverksamhet inom bioekonomi.
- Som ett led i regeringens spetsprojekt anvisas det tilläggsfinansiering för effektivisering av återvinningen av näringsämnen och beredning av lagstiftning i samband med detta samt för skyddet för Östersjön och vattendragen. Inom ramen för spetsprojekten har man dessutom för avsikt att inrätta en ny nationalpark 2017, då 100-årsjubileet för Finlands självständighet firas. Som ett spetsprojekt inleds också ett nationellt program för istandsättning och försök som avser förorenade markområden.

KOMPETENS OCH UTBILDNING

- För att påskynda införandet av digitala läromedel och för försök och utveckling inom digitalt lärande anvisas 6 miljoner euro och för att höja lärarnas digitala kompetens genom grundläggande utbildning och kompletterande utbildning anvisas 8,5 miljoner euro 2016.
- Bevilningsfullmakten för Finlands Akademi höjs med 30 miljoner euro och finansieringen av Tekes med 14 miljoner euro för att stödja projekt som främjar ökat samarbete mellan högskolor och näringsliv och kommersialisering av innovationer.
- Projektet Skolan i rörelse görs riksomfattande med målet att eleverna ska röra på sig en timme om dagen. På grund av detta ökas finansieringen med 7 miljoner euro.
- För en översyn av verksamhetsprocesserna inom social- och hälsovården för unga i enlighet med ungdomsgarantin anvisas 1,5 miljoner euro.

DIGITALISERING, FÖRSÖKSVERKSAMHET OCH AVVECKLING AV NORMER

- För stöd för digitalisering inom förvaltningen anvisas 24,7 miljoner euro 2016.
- För inrättande av ett nationellt inkomstregister anvisas 5,9 miljoner euro 2016.

VÄLFÄRD OCH HÄLSA

- För genomförande av spetsprojekten inom hälsa och välfärd anvisas 23,5 miljoner euro år 2016. Spetsprojekten omfattar bl.a. ett försök med servicesedlar, ett basinkomstförsök och en utvärdering av riktad, bostadsbaserad social trygghet.

Totalsiffrorna i budgeten för 2016

Budgetanslagen och underskottet

Anslagen i budgeten uppgår till 54,4 miljarder euro år 2016, vilket är 0,5 miljarder euro mer än i den ordinarie budgeten för 2015. Med beaktande av höjningen av prisnivån och de strukturella ändringarna i budgeten ökar förvaltningsområdenas anslag reellt med ca 0,8 procent jämfört med den ordinarie budgeten för 2015.

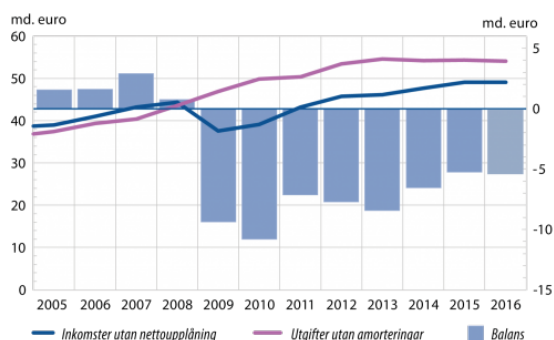
Den högre anslagsnivån beror bl.a. på en justering av kostnadsfördelningen mellan staten och kommunerna, större kostnader på grund av den ökade arbetslösheten, ändringar i tidsplanen när det gäller anskaffningar av försvarsmateriel samt satsningar på spetsprojekt. Ytterligare anslag allokeras på grund av kostnader som föräns av den ökade invandringen. I anslagen har man beaktat de beslut om besparingar som fattats i regeringsprogrammet, vilka sänker statens utgifter med ett nettobelopp på ca 0,7 miljarder euro 2016.

År 2016 förväntas inkomsterna inom budgetekonomin (exkl. upplåningen) uppgå till 49,1 miljarder euro. Budgeten för 2016 uppvisar ett underskott på 5,3 miljarder euro, vilket kommer att finansieras genom ökad skuldsättning. Underskottet ökar med ca 90 miljoner euro jämfört med det underskott som budgeterats för 2015 (inkl. tilläggsbudgeterna).

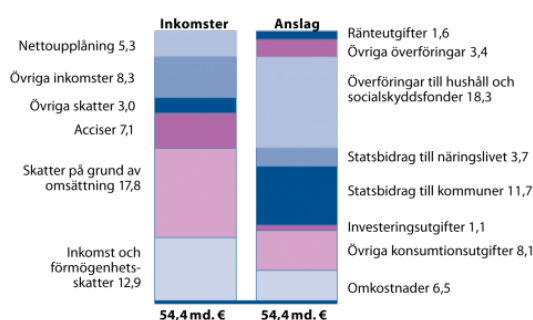
Statsskulden (inkl. skulden inom fondekonomin) beräknas uppgå till ca 105 miljarder euro vid utgången av 2016, vilket är ca 50 procent i förhållande till bruttonationalproduk-

Statsskulden ökar till 105 miljarder euro. Anslagen i budgetpropositionen uppgår till 54,4 miljarder euro och inkomsterna till 49,1 miljarder euro.

Budgetekonomin inkomster, utgifter och balans

Budgetekonomin inkomstposter och anslag år 2016, miljarder euro

Skuldsättningen dämpas genom anpassningsåtgärder

I regeringsprogrammet enades man om åtgärder som minskar utgifterna eller höjer avgiftsintäkterna och som syftar till en anpassning av den offentliga ekonomin med ett nettobelopp på ca 4 miljarder euro på 2019 års nivå. Effekterna av ändringarna i skattegrunderna ingår inte i denna helhet. Effekterna av åtgärderna preciserades under budgetberedningen. Införlivandet av pensionstagares bostadsstöd i det allmänna bostadsstödet som ingick i regeringsprogrammet togs tillbaka, och de besparingar som reformen skulle ha medfört ersattes med andra besparingar. För att anpassningsmålen ska nås har det också beslutats om ett antal ytterligare besparingar, av vilka det mest omfattande är beslutet att frysa indexhöjningarna för de förmåner som är bundna till folkpensionsindex och levnadskostnadsindex (med undantag för utkomststödet) 2017–2019.

I budgeten för 2016 har det införts besparingar, avgiftshöjningar och vissa utgiftsökningar enligt regeringsprogrammet som förbättrar balansen inom statens budgetekonomi med ett nettobelopp på drygt 0,8 miljarder euro. De största utgiftsbesparingarna gäller på 2016 års nivå t.ex.

- indexhöjningar (–70 miljoner euro),

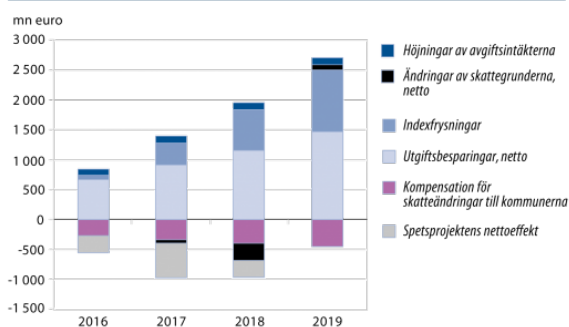
- utvecklingssamarbete (–200 miljoner euro),
- sjukförsäkringsersättningar (–70 miljoner euro),
- undervisning, inbegripet småbarnspedagogisk verksamhet och undervisning på grundstadiet och andra stadiet samt högskoleundervisning (–150 miljoner euro),
- stöd till näringslivet (–80 miljoner euro),
- utgifter för förvaltning och IKT (–50 miljoner euro).

Vissa besparingar inom förvaltningsområdena specificeras i avsnittet Plock ur budgeten.

I budgeten ingår utgiftsökningar enligt regeringsprogrammet för

- den inre säkerheten (+50 miljoner euro),
- försvarsmaktens materielanskaffningar (+50 miljoner euro).

Inverkan av anpassningsåtgärderna valperioden 2016–2019 på statsfinanserna

I början av valperioden beslutade regeringen om valperiodens ram, dvs. statsbudgetens utgiftstak. Det första rambeslutet, ramen för valperioden 2016–2019, är en del av planen för de offentliga finanserna 2016–2019, som lämnades till riksdagen i samband med budgetpropositionen för 2016. Nivån på utgifterna inom ramen för statsfinanserna sjunker på

2019 års nivå med 1,3 miljarder euro jämfört med de ramar för statsfinanserna som fastställdes den 2 april 2015. I budgeten för 2016 genomförs sänkningen av anslagsnivån enligt ramprogrammet.

Skatteinkomster

År 2016 uppskattas inkomsterna i den statliga budgetekonomin (exkl. nettoupplåning) till ca 49,1 miljarder euro, varav skatteinkomsterna utgör ca 83 procent, dvs. ca 40,8 miljarder euro. Jämfört med den ordinarie budgeten för 2015 beräknas inkomsterna i den statliga budgetekonomin sammanlagt sjunka med ca 0,1 miljarder euro. Minskningen förklaras av de exceptionella inkomstposter som ingår i inkomsterna för 2015, varav de viktigaste anknyter till aktieförsäljningsinkomster av engångsnatur.

Skatteinkomsterna beräknas 2016 öka med 2 procent, dvs. ca 0,9 miljarder euro jämfört med budgeten för 2015. På skatteinkomsternas utveckling inverkar skattebasernas utveckling och ändringarna i skattegrunderna.

Finlands ekonomi har inte vuxit på tre år. I finansministeriets ekonomiska prognos antar man att ekonomin långsamt börjar växa 2016. Den långsamma ekonomiska tillväxten begränsar dock fortfarande en tillväxt av skattebaserna 2016. De ändringar i beskattningsgrunderna som föreslås och som det beslutats om tidigare höjer statens skatteinkomster 2016 med sammanlagt ca 0,4 miljarder euro på årsnivå. De åtstramningar av skatterna som man kommit överens om i regeringsprogrammet för statsminister Sipiläs regering gäller 2016 huvudsakligen den indirekta beskattningen, samtidigt som beskattningen av arbete lindras. De enskilda ändringarna i skattegrunderna räknas upp i avsnittet Plock ur budgeten.

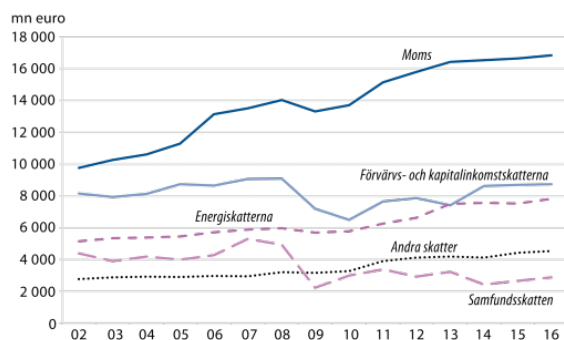
Statens inkomstskatteskala 2016

Beskattningsbar förvärvsinkomst euro	Skatt vid nedre gränsen, euro	Skatt på andelen som överskrider nedre gränsen, %
16 700 - 25 000	8	6,5
25 000 - 40 800	547,5	17,5
40 800 - 72 300	3 312,5	21,5
72 300 -	10 085	31,75

Mervärdesskattesatserna 2016

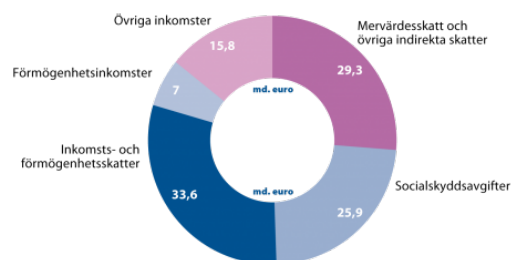
Allmänna skattesatsen	24 %
Sänkt skattesats ► livsmedel, foder och restaurangers bespisningstjänster	14 %
Sänkt skattesats ► bl.a. mediciner, persontransporter, inkvartering, motions- och rekreationstjänster, kulturtjänster, böcker, prenumererade tidsskrifter och dagstidningar	10 %

Statens skatteinkomstutveckling per skatteart 2002-2016

Varifrån kommer skattepengarna?

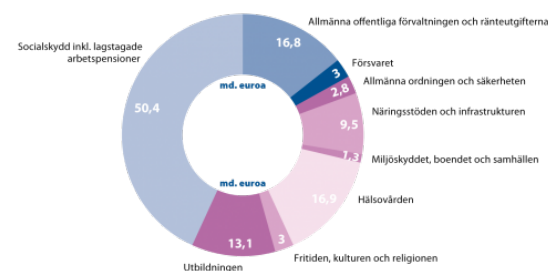
De offentliga samfundens inkomster året 2013: 111,6 md. euro / 55,0 % av BNP (2012: 107,9 md. euro / 54,0 %)

KÄLLA: Statistikcentralen, nationalräkenskaper

Hur används skattepengarna?

De offentliga samfundens utgifter år 2013: 116,7 md. euro / 57,6 % av BNP (2012: 112,2 md. euro / 56,1 %)

KÄLLA: Statistikcentralen, nationalräkenskaperna

Socialförmåner och kostnader för offentlig service

Vissa förmåner per månad ¹ 2016, del 1		
Full folkpension	€/mån 2016	€/mån 2015
<i>fr.o.m. 1.1.2016</i>		
- ensamstående	634,30	636,63
- gifta	562,62	564,69
Garantipension	766,85	746,57
Barnbidrag		
- 1. barnet	95,75	95,75
- 2. barnet	105,80	105,80
- 3. barnet	135,01	135,01
- 4. barnet	154,64	154,64
- 5. etc. barnet	174,27	174,27
- ensamförsörjartillägg/barn	48,55	48,55
Sjukförsäkringens dagpenningar		
- miniminivån för sjuk-, moderskaps-, faderskaps- och föräldrapenning	598,25	600,50

¹⁾ Förmåner som bestäms per dag har uppskattats på månadsnivå.

Vissa förmåner per månad ¹ 2016, del 2		
Stödet för hemvård av barn	€/mån 2016	€/mån 2015
- vårdpenning för ett barn under 3 år	341,27	342,53 ²
Stödet för privat vård		
- vårdpenning/barn	173,74	174,64
Partiell vårdpenning/förälder	97,73	98,09
Grundskyddet för arbetslösa		
- grunddagpenning	702,62	705,20
- arbetsmarknadsstöd	702,62	705,20
Studiestöd, maximibelopp		
<i>Studiepenning</i>		
Högskolestuderanden		
- självständigt boende, under 18-åriga	147,52	147,52
- självständigt boende, 18 år fyllda	303,19	303,19
Högskolestuderanden, första studierna inledda efter den 1 augusti 2014		
- självständigt boende, 17-åriga	163,80	163,80
- självständigt boende, 18 år fyllda	336,76	336,76
Studeranden vid andra läroinrättningar		
- självständigt boende, under 18-åriga	101,74	101,74
- självständigt boende, 18 år fyllda	250,28	250,28
<i>Bostadstillägg</i>		
- 80 % av de specificerade ³ boendeutgifterna	201,60	201,60
<i>Statsgaranti för studielånet</i>		
- Högskolestuderanden	400,00	400,00

¹⁾ Förmåner som bestäms per dag har uppskattats på månadsnivå.

²⁾ Fr.o.m. 1.8.2015 delas hemvårdsstödet på hälften mellan föräldrarna.

³⁾ Boendeutgifterna tas inte i beaktande för den del som överskrider 252 euro.

Genomsnittliga kostnader för vissa offentliga tjänster 2013		
UNDERVISNINGS- OCH BILDNINGSVÄSENDET	euro	
grundläggande undervisningen	8 780	/elev
gymnasieutbildning	7 585	/studerande
yrkesinriktad grundläggande utbildning	11 845	/studerande
yrkeshögskoleutbildning	8 005	/studerande
budgetfinansiering av universitetsutbildning	9 900	/studerande
allmänna bibliotek	3	/lån
SOCIALTJÄNSTER	euro	
barndagvården ¹	60	/vårddag
vård på äldreomsorg ²	138	/vårddag
HÄLSOVÅRDSTJÄNSTER	euro	
Grundläggande hälsovården		
- hälsocentralsbesök	89	/besök
- vård på baddavdelningen	215	/vårddag
- tandvården	79	/besök
Specialsjukvård		
- somatisk specialsjukvård ³	1 151	/vårddag

¹⁾ Omfattar kostnader och vårddagar för såväl vård på daghem som familjedagvård. Vårddagarna för deltid- och heltidsvård har inte gjorts kommensurabla.

²⁾ Nyckeltalet för 2013 är inte fullt jämförbart med tidigare år eftersom landskapsförsköket i Kajanaland avslutats. Uppgifterna om Kajanlands kommuner ingår inte i nyckeltalet för tiden före 2013.

³⁾ Omfattar vård på baddavdelning och dagkirurgi.

Källor: Utbildningsstyrelsen, undervisnings- och kulturministeriet, Institutet för hälsa och välfärd och Statistikcentralen.

UKM:s och Utbildningsstyrelsens databas Vigunen och Statistikcentralen.

Källa för antalet bibliotekslån: Statistiken för Finlands allmänna bibliotek <http://tilastot.kirjastot.fi/>.

Den kommunala ekonomin

Statsbidragen till kommunerna ökar 2016

Kommunerna ordnar basservicen för sina invånare. De viktigaste serviceformerna är utbildnings- samt social- och hälsovårdstjänsterna. Servicen finansieras främst med kommunernas skatteinkomster, som inflyter från kommunalskatten (86 procent av skatteinkomsterna), fastighetsskatten (8 procent av skatteinkomsterna) samt en del av samfundsskatteintäkterna (6 procent av skatteinkomsterna). Staten bidrar till finansieringen av basservicen genom statsandelssystemet. Statsandelarna är kalkylmässiga och generella inkomster för kommunerna, vilket betyder att kommunerna kan besluta om deras användning efter eget omdöme. Dessutom beviljar staten kommunerna statsbidrag för olika uppgifter.

Den statsandelsprocent som ingår i statsandelssystemet beskriver fördelningen av kostnaderna mellan staten och kommunerna. År 2016 är statsandelsprocenten för statsandelen för kommunal basservice 25,47. Kommunernas procentuella finansieringsandel av basservicen är därmed 74,53. Den av undervisnings- och kulturministeriet finansierade statsandelsprocenten för utbildning efter den grundläggande utbildningen är 41,89.

År 2016 anvisar staten totalt ca 11 miljarder euro i statsbidrag till kommunerna. Statsbidragen ökar med ca 0,4 miljarder euro jämfört med 2015.

År 2016 ökar justeringen av kostnadsfördelningen mellan staten och kommunerna nivån på statsandelarna med sammanlagt 256 mil-

joner euro. Även compensationerna för kommunernas skatteförluster ökar statsandelarna. För barnskydd och hemservice för barnfamiljer anvisas ett tillägg på 10 miljoner euro, genom vilket man stöder verkställigheten av socialvårdslagen, som trädde i kraft vid ingången av 2015. Statsandelarna minskas av de åtgärder enligt regeringsprogrammet med vilka man strävar efter att sänka kommunernas kostnader. Den subjektiva rätten till dagvård begränsas och personaltätheten inom den småbarnspedagogiska verksamheten ändras. Ingen indexhöjning görs i statsandelarna. Understöden för att minska gruppstorlekarna i den grundläggande utbildningen slopas. Dessutom avstår man delvis från andra understöd som beviljats för att förbättra kvaliteten på den allmänbildande utbildningen.

Kommunernas skatteinkomster beräknas 2016 uppgå till ca 21,7 miljarder euro, vilket är 0,5 procent mindre än året innan. Lättnaderna och åtstramningarna av beskattningen av förvärvsinkomster beräknas minska intäkterna från kommunalskatten med sammanlagt 262 miljoner euro. Kommunernas statsandel för basservicen ökas i motsvarande utsträckning. De nedre och övre gränserna för fastighetsskatteprocenterna höjs, vilket beräknas öka kommunernas skatteintäkter med 25 miljoner euro. Den temporära höjningen av kommunernas utdelning av samfundsskatten avslutas, vilket minskar kommunernas skatteinkomster på årsnivå med 258 miljoner euro. . Närmare uppgifter om ändringarna av skattegrunderna har samlats i avsnittet Plock ur budgeten i budgetöversikten.

Kommunernas ekonomi stärks också genom de ändringar som föreslås i kundavgifterna.

Dagvårdsavgifterna samt avgifterna för morgon- och eftermiddagsverksamheten för skol elever höjs fr.o.m. den 1 augusti 2016, och klientavgifterna för social- och hälsovårdstjänster höjs vid ingången av året.

De statliga åtgärder som ingår i budgeten bedöms sammantaget stärka kommunernas finansiella ställning med knappt 240 miljoner euro netto jämfört med 2015.

Balansen mellan kommunernas uppgifter och skyldigheter granskas mer ingående i programmet för kommunernas ekonomi, som utarbetas i samband med planen för de offentliga finanserna.

Kommunernas lånestock fortsätter att öka

Det har uppstått en obalans mellan inkomster och utgifter i den kommunala ekonomin. Bolagiseringen av kommunala affärsverk förbättrade räkenskapsperiodens resultat med ett belopp av engångsnatur 2014, men 2015 kommer resultatet återigen att uppvisa ett underskott.

Utvecklingsprognosen för den kommunala ekonomin för 2016 har gjorts i form av en hållbarhetsberäkning, där kommunernas egna anpassningsåtgärder inte har beaktats. Kommunalskatteprocenten har hållits densamma som för 2015. Regeringsprogrammets anpassningsåtgärder stärker kommunernas ekonomi med något under 300 miljoner euro 2016. Den kommunala ekonomin försvagas dock av det ökade servicebehov som befolkningens förändrade åldersstruktur för med sig. Räkenskapsperiodens resultat uppvisar därför fortfarande ett underskott 2016.

Kommunernas investeringar har ökat kraftigt under de senaste åren och på grund av det

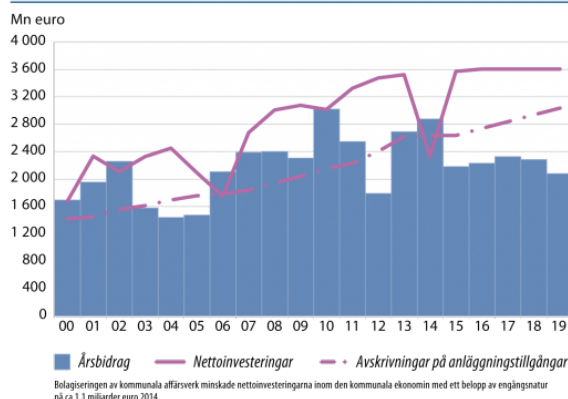
befintliga investeringstrycket förutspås inga större förändringar i fråga om detta under de närmaste åren. Kommunernas lånestock ökar 2016 till nästan 20 miljarder euro.

Uttryckt i nationalräkenskapsbegrepp var underskottet inom lokalförvaltningen 0,8 procent i förhållande till totalproduktionen år 2014 och det beräknas vara på samma nivå under de närmaste åren.

Stärkt styrning av den kommunala ekonomin

Från ingången av 2015 har den enhetliga styrningen av de offentliga finanserna stärkts. I sin första plan för de offentliga finanserna i september 2015 fastställde statsminister Sipiläs regering mål för det strukturella saldot i de offentliga finanserna och dess undersektorer, inklusive den kommunala ekonomin. Underskottet i den kommunala ekonomin får 2019 vara högst 0,5 procent i förhållande till totalproduktionen. Samtidigt beslutade regeringen om åtgärder för att uppnå målen för det strukturella saldot. Regeringen har också fastställt en utgiftsbegränsning för den kommunala ekonomin, som ska begränsa det tryck som statens åtgärder medför i omkostnaderna för den kommunala ekonomin.

Kommunernas och samkommunernas årsbidrag, avskrivningar & nettoinvesteringar

EU-inkomster och EU-utgifter inom statsfinanserna åren 2014–2016

Europeiska unionens råd och Europaparlamentet uppnådde den 14 november 2015 enighet om Europeiska unionens budget för 2016. När det gäller åtaganden uppgår budgeten i fråga om de program som hör till budgetramen till 153 miljarder euro. Nivån för betalningarna i förslaget ligger på 143,2 miljarder euro. Budgeten motsvarar till sin storlek cirka en procent av EU:s sammanlagda bruttonationalinkomst.

Avsikten är att EU-budgeten skulle främja innovation och tillväxt, skapa arbetsplatser, minska utvecklingsskillnaderna mellan medlemsstater och regioner, effektivisera migrationspolitiken och stärka EU:s ställning i världen. I budgeten ingår också betalningar till Europeiska fonden för strategiska investeringar (EFSI), som är en central del av in-

vesteringsplanen för Europa. Budgeten ska dessutom svara mot det ackumulerade behovet av betalningar och behovet av att avancera mot en energiunion samt förverkliga en framåtblickande klimatpolitik och återhållsamhet vad gäller de administrativa utgifterna.

EU:s budget finansieras i sin helhet med s.k. egna medel. De egna medlen utgörs av traditionella egna medel (produktionsavgifter för socker och tullar, ca 13 procent) och övriga egna medel (pensionsavgifter, räntor, böter, föregående års överskott, ca 1 procent), vilka inflyter till EU direkt utan separata beslut av medlemsstaterna, samt momsmedel (ca 13 procent) och kompletterande medel baserade på bruttonationalinkomsten (ca 73 procent), som inflyter via medlemsstaternas budgetar.

Parlamentets och rådets beslut om EU:s årliga utgifter och inkomster ska hålla sig inom den budgetram som fastställts för sju år.

Vid beredningen av budgeten för Finland har man utgått från att ändringarna gällande egna medel under EU:s budgetramperiod 2014–2020 träder i kraft retroaktivt under 2016. Detta höjer undantagsvis Finlands medlemsavgift för 2016.

På statsfinansiell nivå uppskattas att Finland 2016 kommer att betala 1 996 miljoner euro till EU:s budget och Europeiska utvecklingsfonden. Finlands betalningar ökar med 166 miljoner euro jämfört med budgeten för 2015. År 2016 betalar Finland 129 miljoner euro av rabatten på ca 5,3 miljarder euro till

Förenade kungariket.

Från EU:s budget beräknas inflyta inkomster på ca 1 164 miljoner euro, vilket är 126 miljoner euro mindre än vad som beräknas inflyta 2015. Landsbygdsutvecklingsinkomsterna

förväntas minska tydligt mot en mera normal nivå. De exceptionellt höga inkomsterna för utveckling av landsbygden år 2015 har sin förklaring i den tidsmässiga fördelningen av utbetalningarna när EU:s programperiod byts.

Sammandrag av betalningarna mellan staten och EU 2014–2016 (mn euro)			
Utgifterna inom statsfinanserna	Bokslut 2014	Budgeten 2015	Budgeten 2016
Budgetekonomin			
Momsavgiften	284	274	280
BNI-avgiften	1 562	1 396	1 542
Finansiering av rabatten till Förenade kungariket	137	135	129
<i>EU-AVGIFTER SAMMANLAGT</i>	<i>1 983</i>	<i>1 805</i>	<i>1 951</i>
Europeiska utvecklingsfonden	48	25	45
SAMMANLAGT	2 031	1 830	1 996
Inkomster inom statsfinanserna	Bokslut 2014	Budgeten 2015	Budgeten 2016
Budgetekonomin			
Jordbruksstöd	520	515	600
Landsbygdsutveckling	72	556	325
Strukturpolitiskt stöd	216	114	120
Uppbördsprovision för tullar m.m.	42	46	34
Övriga inkomster	31	40	69
Fondekonomin			
Interventionsfonden	0	3	1
Gårdsbrukets utvecklingsfond	24	16	15
SAMMANLAGT	905	1 290	1 164
Tullar samt jordbruks- och sockeravgifter som tagits ut för EU	127	184	138

Plock ur budgeten

Beskattningen

Skatt på förvärvs- och kapitalinkomster

- Beskattningen av arbete lindras i enlighet med regeringsprogrammet i synnerhet för låg- och medelinkomsttagare genom en höjning av arbetsinkomstskivdraget med 450 miljoner euro 2016.
- I beskattningen av förvärvsinkomster görs på alla inkomstnivåer en justering som motsvarar förtjänstnivåindex.
- Rätten att dra av ränteutgifter för bostadslån begränsas ytterligare och i snabbare takt än vad som tidigare beslutats, så att endast 55 procent av ränteutgifterna för bostadslån är avdragsgilla 2016.
- Överlåtelseförlust kommer att bli avdragsgill från all kapitalinkomst. Enligt gällande lagstiftning är den avdragsgill endast från överlåtelsevinst.
- Giltighetstiden för lagen om källskatt för löntagare från utlandet förlängs.

- Privatpersoners donationer på 850—500 000 euro till högskolor kommer att bli avdragsgilla vid beskattningen.
- Den högre skattesatsen i kapitalinkomstbeskattningen höjs från 33 till 34 procent.
- Rundradioskatten justeras till följd av frysningen av Yle-indexet så att det minsta skattebelopp som tas ut höjs från 51 till 70 euro. Den lägsta inkomstgränsen för när skatt ska börja betalas stiger från ca 7 500 till ca 10 300 euro per år.
- Den s.k. solidaritetsskattens nedre gräns sänks från 90 000 till 72 300 euro för åren 2016 och 2017.

Samfundsskatt

- Då höjningen av kommunernas samfundsskatteandel upphör vid utgången av 2015 och församlingarnas samfundsskatteandel överförs till staten vid ingången av 2016 ökar statens andel av samfundsskatteintäkterna.

Punktskatter

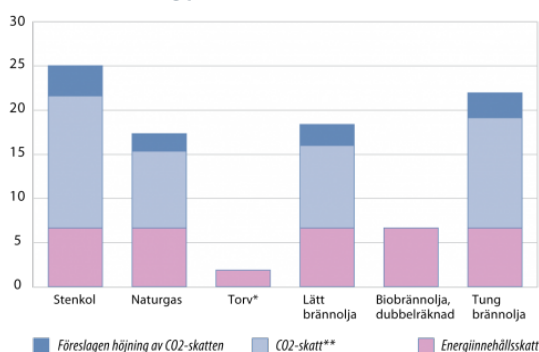
- Punktskatten på tobak höjs två gånger år 2016. Intäkten av punktskatten på tobak beräknas öka med 68 miljoner euro på årlig nivå.
- Skatten på bränslen för uppvärmning, kraftverk och arbetsmaskiner höjs. Höjningen beräknas öka statens skatteinkomster med ett nettobelopp på ca

75 miljoner euro på årsnivå.

Punktskattebelopp åren 2015 och 2016, regeringens proposition			
	2015	2016 RP	Skatteändringar, %
	euro		
Cigarett i genomsnittsprisklassen (20 st)	3,70	4,15	12,2
Tobak avsedd att rullas till cigaretter i genomsnittsprisklassen (30 g påse)	3,46	3,88	12,1
Lätt brännolja, svavelfri, (100 l)	18,74	21,40	14,2
Avfall som förs till en avstjälningsplats (t)	55,00	70,00	27,3
Fordonsskattens grundskatt för fordon med medelstora utsläpp, 175 CO ₂ g/km (€)*	170	231	35,9
	procent		
Ny bil med medelstora utsläpp, 124 CO ₂ g/km (% av priset)	20,8	20,1	-3,4
Ny utsläppsnål bil, 95 CO ₂ g/km (% av priset)	15,7	14,4	-8,3

* Beslutat av föregående regering

Skattenivåer för energiprodukter år 2016, €/MWh

* I stället för energiinnehållsskatt på torv en energiskatt som, till skillnad från de övriga energiprodukterna, inte baseras på torvens energiinnehåll eller på koldioxidutsläpp vid förbränning.

** I kombinerad produktion är CO₂-skatten halverad.

Övriga skatter

- Bilbeskattningen lindras i enlighet med regeringsprogrammet stegvist under åren 2016-2019. År 2016 kommer skatteintäkterna att minska med ungefär 31 miljoner euro.
- Fordonsskatten höjs i enlighet med regeringsprogrammet så att statens inkomster ökar med 100 miljoner euro från och med 2017. Eftersom fordonsskatt tas ut i förskott under en löpande skatteperiod på 12 månader, kommer förhöjningen att öka skatteintäkterna redan 2016 med ca 55 miljoner euro.
- Förhöjningen av fordonsskatten som

fastslogs under den föregående regeringsperioden utökar statens skatteintäkter från och med 2016 med ca 180 miljoner euro.

- Avfallsskatten höjs.
- Arbetslöshetsförsäkringspremien höjs enligt nuvarande bedömning med en procentenhet. Höjningen fördelar sig jämnt mellan löntagare och arbetsgivare.

Andra intäkter

- Beloppen för ordningsböter och dagsböter höjs så att de beräknade intäkterna utökas med 88 miljoner euro.

Anslagen

Förvaltning

Alla förvaltningsområden omfattas av allmänna omkostnadsbesparingar både i regeringsprogrammet för statsminister Sipiläs regering och i den föregående regeringens beslut. Sammanlagt uppgår förvaltningsområdenas omkostnadsbesparingar till drygt 300 miljoner euro 2016.

För att förbättra konsekvensbedömningen i samband med stiftandet av lagar inrättas i detta syfte i samband med statsrådets kansli en särskild funktion, för vilket det anvisas 0,25 miljoner euro.

Utvecklingssamarbete

För internationellt utvecklingssamarbete anvisas sammanlagt 0,8 miljarder euro. Nivån på anslagen för utvecklingssamarbete uppskattas 2016 utgöra 0,38 procent av brutonationalinkomsten. För anslaget för det egentliga utvecklingssamarbetet under utrikesministeriets huvudtitel anvisas 498 miljoner euro och för finansinvesteringar inom utvecklingssamarbetet sammanlagt 140 miljoner euro.

Inre ordning och säkerhet

Ett anslagstillägg på 50 miljoner euro anvisas för inre ordning och säkerhet i enlighet med regeringsprogrammet. Tilläggssatsningen inriktas på bl.a. domstolarna, Brottsförhållandenmyndigheten, Polisen, Gränsbevakningsväsendet och Tullen.

Stödtjänster för brottsoffer kommer på det sätt som offerdirektivet förutsätter att ordnas i samarbete med social- och hälsovårdsförvaltningen och de organisationer som producerar tjänsterna.

I enlighet med regeringsprogrammet höjs domstolsavgifterna och utvidgas tillämpningsområdet för avgifterna på ett sätt som inte försvagar rättssäkerheten för dem som har det sämst ställt.

För Polisens omkostnader anvisas 729 miljoner euro. Skyddspolisen, som för närvarande är underställd Polisstyrelsen, underställs inrikesministeriet vid ingången av 2016.

Migration

För migrationsförvaltningen samt mottagandet av flyktingar och asylsökande anvisas 460 miljoner euro, vilket är 323 miljoner euro mer än i den ordinarie budgeten för 2015. Statens ersättningar åt kommunerna för integreringsåtgärderna uppgår till 162 miljoner euro, vilket är 57 miljoner mera än i ordinarie budgeten för 2015.

Migrationsförvaltningens verksamhet påverkas väsentligen av det ökade antalet asylsökande. Åren 2011–2014 var antalet asylsökande jämnt, ca 3 000–3 700 per år. I slutet av 2014 började antalet asylsökande öka. Antalet asylsökande har ökat kraftigt under sommaren och hösten 2015, och vid utgången av året uppgick antalet asylsökanden till ca 32 000. Det är svårt att förutse antalet asylsökanden år 2016, och anslagen i budgeten har dimensionerats efter 15 000 personer, vilket inkluderar omplaceringen av kvotflyktingarna och interna omplaceringar av asylsökanden. Ca 35 procent av asylsökandena beräknas få ett positivt asylbeslut. Kommunersättningarna beräknas omfatta ca 21 000 asylsökanden år 2016. Antalet kvotflyktingar är fortfarande 750.

Migrationsverket och de statliga mottagningscentren anvisas 79 miljoner euro, vilket är 49 miljoner mera än vad som budgete-

rats 2015. För upphandlingsutgifterna inom mottagningen av flyktingar och asylsökanden anvisas 290 miljoner euro, en ökning med 205 miljoner jämfört med vad som budgeterats 2015. För stöden som betalas åt kunder hos mottagningsmyndigheterna reserveras 90 miljoner euro. Nivån för det grundläggande stödet beräknas vara 316,07 euro i månaden.

För upphandlingar inom integreringsutbildningen, språktester och kompetenskartläggningar anvisas 83 miljoner euro.

Försvaret och krishanteringen

Försvarsmaktens omkostnader höjs med 1,9 miljarder euro, något mera än 2015. För anskaffning av försvarsmateriel anvisas 543 miljoner euro, vilket är 126 miljoner euro mer än i den ordinarie budgeten för 2015. Tillägget föranleds huvudsakligen av en senareläggning av utbetalningar av tidigare fullmakter för anskaffningar och av en tilläggssatsning (50 miljoner euro år 2016) för anskaffning av försvarsmateriel. Budgeten innehåller dessutom en beställningsfullmakt på 182 miljoner euro för att förbättra det militära försvarets kapacitet.

I anslaget för den militära krishanteringen har man beaktat ledningsansvaret för insatsen i Libanon, som fortsätter till den 31 november 2016.

Internationella organisationer

Budgeten ger nya fullmakter för Finland att förbinda sig till tecknande av grundkapital i Asiatiska banken för infrastrukturinvesteringar som 2016—2020 föranleder utgifter på sammanlagt 62 miljoner dollar. Samtidigt beviljas fullmakter att förbinda sig till att betala inforordningsbart kapital i anslutning till teck-

nandet av grundkapital i Asiatiska banken för infrastrukturinvesteringar till ett belopp av sammanlagt 248,3 miljoner dollar.

Småbarnspedagogisk verksamhet och allmänbildande utbildning

Den subjektiva rätten till dagvård ändras fr.o.m. den 1 augusti 2016 så att alla barn kommer att ha rätt till 20 timmar småbarnspedagogisk verksamhet per vecka ända tills förskoleundervisningen inleds. Ett barn ska ha rätt till småbarnspedagogisk heldagsverksamhet om det krävs för att barnets föräldrar eller andra vårdnadshavare arbetar, studerar, är verksamma som företagare eller är sysselsatta i eget arbete. Ändringarna uppskattas minska kommunernas årliga utgifter med 62 miljoner euro, och motsvarande minskning i statsandelen för kommunal basservice är 15,9 miljoner euro.

Dessutom ändras förhållandet mellan antalet pedagoger och antalet barn äldre än 3 år i den

småbarnspedagogiska verksamheten från 1:7 till 1:8 från den 1 augusti 2016, vilket stegvis minskar kommunernas utgifter fr.o.m. 2016. Kommunernas utgifter beräknas minska med ca 67 miljoner euro på årsnivå, och motsvarande minskning i statsandelen blir ca 17 miljoner euro.

Ett program för utveckling av småbarnspedagogisk verksamhet inleds. Genom programmet förbättras kvaliteten på den småbarnspedagogiska verksamheten och dess pedagogiska innehåll och ökas utbildningen av barnträdgårdslärare tillfälligt. För finansieringen av programmet för utveckling av småbarnspedagogisk verksamhet anvisas anslag till ett belopp av sammanlagt 7 miljoner euro.

Resurserna inom den grundläggande utbildningen riktas till åtgärder som utvecklar sätten att lära sig och lärandemiljöerna, och den grundläggande utbildningens tillgänglighet säkerställs.

En översyn av finansieringssystemet för gymnasieutbildningen och en reform av nätet av anordnare av gymnasieutbildning bereds. Syftet är att förbättra gymnasieutbildningens genomslag, kvalitet och effektivitet och trygga den regionala tillgången till gymnasieutbildning.

Yrkesutbildning

En reform av finansierings- och styrsystemet för yrkesutbildningen bereds. Syftet är att skapa en enhetlig yrkesutbildningshelhet genom att slå samman de separata styr- och finansieringssystemen för den yrkesinriktade grund- och tilläggsutbildningen och läroavtalsutbildningen. En reform av strukturerna och processerna som omfattar hela nätet av yrkesutbildningsanordnare inleds på frivillig basis.

Högskolorna

Högskolorna främjar en arbetsfördelning som stöder högskolornas profilering, och intensifierar samarbetet med varandra och med forskningsinstituten. För att samla kompetensen och avveckla oändamålsenliga och överlappande funktioner fortsätts det operativa och strukturella utvecklandet inom och mellan de olika sektorerna. På grund av åtgärderna för att effektivisera högskolornas verksamhet och rationalisera högskolenätet minskar den statliga finansieringen av högskolorna med sammanlagt 75 miljoner euro. Dessutom slopas indexhöjningarna av finansieringen av universitet och yrkeshögskolor åren 2016–2019.

Studiestöd

Indexbindningen av studiestödet slopas. Inkomstgränsen för föräldrar till 18–19-åriga studerande på andra stadiet som bor självständigt höjs med 13 procent fr.o.m. den 1 januari 2016. En reform av studiestödssystemet bereds så att det nya systemet kan införas hösten 2016.

Ungdoms- och idrottspolitik

Man strävar efter att säkerställa tjänsterna inom verkstadsverksamheten för unga och det uppsökande ungdomsarbetet samtidigt som man utvecklar dessa verksamheter så att de ännu bättre än tidigare svarar mot de ungas behov. Målet är att stärka de ungas livskompetens och minska ungdomsarbetslösheten.

Målet är att främja en motionsinriktad livsstil hos hela befolkningen och därigenom öka delaktigheten samt förbättra befolkningens

välbefinnande och hälsa. Dessutom stöds en etiskt stark elitidrott som siktar på internationella framgångar.

Konst och kultur

Av finansieringen av konst och kultur finansieras 233 miljoner euro, dvs. 51 procent med tippningsvinstmedel. Centrumbiblioteket som huvudprojekt för 100-årsjubileet av Finlands självständighet stöds med 8 miljoner euro. För grundlig reparation av servicetunneln till Sveaborg anvisas 6 miljoner euro, varav 4 miljoner euro 2016.

Jord- och skogsbruket

Landsbygdens livskraft stärks och man skapar förutsättningar för mångsidigt företagande och konkurrenskraftig tillväxt i affärsverksamheten. Jordbrukets struktur- och produktivitetsutveckling främjas. Ett viktigt redskap är programmet för utveckling av landsbygden i Fastlandsfinland 2014—2020 och den finansiering som anvisats för det.

Verksamhetsförutsättningarna för primärproduktionen och förädlingen av livsmedel förbättras medan människors, djurs och växters hälsa, djurens välbefinnande samt ansvaret inom livsmedelskedjan främjas.

Trafiken

Totalt 505 miljoner euro reserveras för investeringar i trafikleder. För att trygga det dagliga behovet att ta sig fram på trafiklederna reserveras 1,1 miljarder euro, varav 100 miljoner euro är ett led i regeringens satsningar på spetsprojekt och på åtgärder för att minska det eftersatta underhållet. År 2016 inleds projektet för förbättring av funktionsdugligheten hos bangården i Helsingfors. Syftet med projektet är att minska störningarna i tågen i när- och fjärtrafiken i Helsingforsregionen och i det övriga Finland samt att öka bangårdens kapacitet.

Stödet till kollektivtrafiken sänks med 15 miljoner euro, varav ca 10 miljoner euro riktas till köp av fjärtrafiktjänster inom tågtrafiken.

Sysselsättningspolitiken

För utkomstskyddet för arbetslösa anvisas 2,85 miljarder euro, vilket innebär en ökning på ca 100 miljoner euro jämfört med den ordinarie budgeten för 2015, främst beroende på att arbetslösheten har ökat.

För den offentliga arbetskrafts- och företags-servicen anvisas ett anslag på 585 miljoner euro, vilket innebär en ökning på 21,5 miljoner euro jämfört med föregående års ordinarie budget. Dimensioneringen påverkas bl.a. av den nuvarande och de föregående regeringarnas anpassningsåtgärder, den försämrade sysselsättningssituationen samt behovet av ytterligare integreringsutbildning på grund av det ökade antalet asylsökanden.

Villkoren för alterneringsledighet stramas åt så att besparingen i den offentliga ekonomin på årsnivå uppgår till ca 50 miljoner euro. Av denna besparing gäller ca 10 miljoner euro statens utgifter.

Energipolitiken

För produktionsstöd för förnybar energi anvisas 235 miljoner euro, vilket innebär en ökning på 21 miljoner euro jämfört med 2015. Ökningen av anslagsbehovet föranleds av den ökade vindkraftskapaciteten och av den sänkta skattenivån för bräntorv.

Sociala förmåner och sjukförsäkringsersättningar

Indexbindningen av barnbidragen slopas.

Besparingar görs i sjukförsäkringsersättningarna i och med att reseersättningarna och läkar- och tandläkarersättningarna sänks. Utgifterna för behovsprövad rehabilitering minskas genom att ikraftträdandet av den s.k. AURA-rehabiliteringen återtas.

I läkemedelskostnaderna görs besparingar bland annat genom att man inför en årlig initialsjälvrisk som föregår rätten till sjukförsäkringsersättning för läkemedelsköp. Dessutom införs flera andra åtgärder som dämpar kostnadsstegringen i fråga om läkemedelsersättningar.

Kostersättningen slopas från och med 2016. Spareffekten är 10 miljoner euro.

Inkomstgränserna och ersättningsgraden för sjukdagpenningen och föräldradagpenningen ändras så att den arbetsinkomstgräns för sjukdagpenningen som berättigar till en ersättningsnivå på 70 procent sänks jämfört med den nuvarande nivån, och den förhöjda dagpenning som betalas under de 30 första dagarna av föräldradagpenningen sänks. Dessutom begränsas rätten till semester som intjänas under föräldraledighetsperioderna.

Statsfinansierade pensionsutgifter

Inom finansministeriets huvudtitel har man reserverat ca 4,7 miljarder euro för pensioner och ersättningar som betalas av staten. Inom social- och hälsovårdsministeriets huvudtitel anvisas ca 4,5 miljarder euro för pensioner. Staten finansierar folkpensionerna med 2,3 miljarder euro och garantipensioner-

na med 192 miljoner euro. Dessutom används 645 miljoner euro till lantbruksföretagarpensionerna, 123 miljoner euro till företagarpensionerna, 59 miljoner euro till sjömanspensionerna och 15 miljoner euro till lantbruksföretagarnas olycksfallspensioner.

Garantipensionen höjs med ca 23 euro per månad. Detta får en kostnadseffekt på 30 miljoner euro 2016.

Veteranerna

För att stödja veteranerna används sammanlagt 232 miljoner euro. I anslaget har det beaktats att den invaliditetsgrad som berättigar till kommunala öppenvårdstjänster har sänkts från 20 till 15 procent i fråga om krigsinvalider med lindriga skador. Detta får en kostnadseffekt på 5 miljoner euro 2016. Nivån på rehabiliteringsanslaget för frontveteraner per veteran stiger med ca 319 euro jämfört med nivån 2015.

Natur och miljö

Genomförandet av handlingsplanen för den biologiska mångfalden i skogarna i södra Finland (METSO) samt genomförandet av nätverket Natura 2000 och naturskyddsprogram som man beslutat om tidigare fortsätter inom ramen för de resurser som står till förfo-

gande. I enlighet med besluten i regeringsprogrammet minskas anslagen för anskaffning av och ersättning för naturskyddsområden med 20 miljoner euro. För de offentliga förvaltningsuppgifter som Forststyrelsen utför inom ramen för naturtjänsterna anvisas totalt ca 38 miljoner euro, varav 8 miljoner euro har reserverats för slutförande av skyddsåtgärder på de områden som redan har valts ut till naturskyddsområden.

Boende

För att öka den statsunderstödda produktionen av hyresbostäder kan de kommuner i Helsingforsregionen som har ingått intentionsavtal beviljas tidsbundna startbidrag till ett belopp av högst 10 miljoner euro. I räntestödsfullmakter för den statsunderstödda sociala bostadsproduktionen anvisas 1 170 miljoner euro, i borgenslånefullmakter 285 miljoner euro och i statsborgen för ombyggnadslån för bostadsaktiebolag 100 miljoner euro. Merparten av den statsunderstödda bostadsproduktionen förläggs till de största tillväxtcentrumen och då särskilt Helsingforsregionen.

För reparationsunderstöd reserveras 25 miljoner euro. Anslaget riktas i huvudsak till reparation av bostäder för äldre och för personer med funktionshinder samt till stöd för installation av hissar i befintliga bostäder.

Ytterligare information

Budgetavdelningen

Budgetchef Hannu Mäkinen,
tfn 02955 30330

Biträdande budgetchef
Juha Majanen,
tfn 02955 30247

FINANSMINISTERIET¹
Snellmansgatan 1 A
PB 28, 00023 Statsrådet
Telefon 0295 16001

Budgetöversikt 2016

Finansministeriets publikationer 2b/2016
ISSN 1797-9714 (zine)
ISBN 978-952-251-748-7 (zine)

---

¹<http://vm.fi/sv/framsida>

Läsanvisningar och utskriftsversion

Budgetöversikten har förnyats till en HTML5-baserad Mobie Zine webbpublikation som även kan läsas med mobilapparater. Denna digitala publikation kan läsas med alla terminaler oberoende av operativsystem eller skärmstorlek (datorer, pekplattor, mobiltelefoner och tv-mottagare med Internetanslutning). Innehållet anpassas automatiskt enligt skärmstorleken. Bilder och tabeller kan förstoras genom att klicka på dem.

Om du läser publikationen på en dator kan du enkelt flytta dig från en sida till en annan

med piltangenterna, och med beröringsskärm genom att föra fingret på skärmen antingen till höger eller till vänster.

Klicka och skriv ut!

Respons

Berätta din åsikt om nätpublikationen. Skicka dina hälsningar till adressen julkaisutuotanto@vnk.fi²

---

²julkaisutuotanto@vnk.fi